

December 2007

Båtbottenfärger för fritidsbåtar

Flera av de ämnen som har använts för att förhindra påväxt har visat sig medföra höga risker för hälsan och miljön. Reglerna för båtbottnfärger har därför successivt skärpts sedan 1989.

Sedan de giftigaste båtbottnfärgerna förbjöds för ett antal år sedan krävs det mer av båtägaren för att hålla båten fri från påväxt. Kunskap om de nya medlen och metoderna är nödvändig för att motverka halvstulpaner, alger och annan tillväxt. För bästa effekt bör valet av tillvägagångssätt avgöras beroende på vilken typ av båt det är samt hur och var färgen används. Ökad kunskap om påväxten ger också bättre förutsättningar att bli av med problemet.

Nya medel och metoder mot påväxt

Avvecklingen av de gamla medlen har drivit på utvecklingen av alternativ. Färgtillverkarna har tagit fram nya typer av färger, båtvtättar börjar användas alltmer och helt nya lösningar är under forskning och utveckling. Det kan röra sig om färger med nya verksamma ämnen, t.ex. specifika hämmare mot havstulpaner, enzymer mot påväxt eller färger som skapar en syrereducerad yta.

Utvecklingen av nya medel och metoder mot påväxten är viktig. Att helt undvika bekämpning är inte ett miljövänligt alternativ. Påväxten gör båten trötkörd och när motståndet i vattnet ökar blir behovet av bränsle större. En stor bränsleförbrukning leder till att utsläppet av växthusgaser ökar.

Rester av ämnen i miljön

Halten av ämnena koppar, zink och irgarol, som ofta förekommer i båtbottnfärger, mättes i

REGLER FÖR BÅTBOTTENFÄRGER

- Färger som innehåller tennorganiska föreningar är helt förbjudna
- Varje produkt utvärderas med avseende på dess innehåll av verksamt ämne och med vilken hastighet ämnet läcker ut från färgen.
- Tillåten användning (t.ex. användningsområde, appliceringsätt) för godkända färger finns beskrivna för varje enskild produkt i Kemikalieinspektionens bekämpningsmedelsregister.

Stockholms skärgård under 2004 på uppdrag av Kemikalieinspektionen.

Resultatet visade att koncentrationen av ämnena var som högst närmast kusten och lägst längre ut i skärgården. De höga koncentrationerna närmast kusten kan förklaras med att båtarna under den största delen av säsongen befinner sig där.

Giffri miljö

Enligt regeringens målsättning ska miljön inom en generation vara fri från ämnen och metaller som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Kemikalieinspektionen samarbetar i ett båtmiljøråd med bland andra båtlivsorganisationer och andra myndigheter för att diskutera och främja en hållbar utveckling av båtlivet i Sverige. Här är frågan om båtbottnfärger en viktig del av arbetet.

Nya regler inom EU

Reglerna för båtottenfärger kommer att harmoniseras inom EU. Arbete pågår för närvarande med det så kallade biociddirektivet, där verksamma ämnen i båtottenfärger som fanns på marknaden före maj 2000, granskas inom EU. Om ett ämne bedöms vara acceptabelt kommer färger som innehåller ämnet att kunna godkännas i varje enskilt medlemsland. Ämnen som bedöms vara oacceptabla och ämnen som inte stöds i processen av något företag kommer på sikt att fasas ut. Ett flertal utvärderingar av ämnen för båtottenfärger förväntas under 2008 och Kemikalieinspektionen ska aktivt delta i de vetenskapliga och politiska förhandlingar som följer av dessa.

I andra länder

Även andra länder har restriktioner när det gäller båtottenfärger, t.ex. Danmark, Finland, Storbritannien och Nederländerna. Även globala överenskommelser tar form, IMO (International Maritime Organization) arbetar framgångsrikt med ett globalt förbud mot tennorganiska föreningar i båtottenfärger.

Vill du veta mer om båtottenfärger?

På Kemi:s webbplats www.kemi.se får du veta mer om reglerna, hur färgerna får användas, varför färgerna är farliga m.m. Gå in på: Frågor i fokus/ Båtottenfärger.

Olika regler gäller för olika burkar

